

Утвърдена със Заповед на директора
№ 50 /16.10.2023 г.

ПРОГРАМА

**за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование
в ДГ № 95 „ОМАЙНИЧЕ“**

Учебна 2023/2024 година

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

Програма за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ДГ 95 „Омайниче“ е изработена въз основа на:

- + Закона за предучилищното и училищно образование;
- + Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

II. ПРИОРИТЕТИ.

1. Формирането на гражданско самосъзнание и добродетели е свързано със знания за устройството на демократичното общество, правата и задълженията на гражданина и умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Разширяване гражданските компетентции на децата от предучилищните групи.
3. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот.
4. Подобряване качеството на знанията и уменията по БДП на децата.

5. *Формиране на екологична култура, съзнание и поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните норми и закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на околната среда и екологичното равновесие.*

6. *Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.*

III. ЦЕЛИ.

Детето от предучилищна възраст трябва :

1. *Да разбира и отстоява общочовешките ценности и човешките права, участва в гражданския, социалния живот в детската градина по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;*

2. *Да се участва в учебни програми по БДП за децата от предучилищните групи;*

3. *Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;*

4. *Да осъзнава и ценят своята културна идентичност;*

5. *Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по уважителен начин;*

6. *Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;*

7. *Да подбират адекватна информация, продукти и за подобряване на здравето и поддържане на здравословен начин на живот*

8. *Да познават и спазват нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;*

IV. ПОДХОДИ, НАЧИНИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ И ДЕЙНОСТИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ.

1. *В процеса на придобиването на всички видове подготовка в детската градина.*

2. *В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация.*

3. *В рамките на дейностите по обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.*

4. *Интегрирано във всички ситуации.*

5. *В заниманията на групите, включени в различни проекти на екологична и здравна тематика.*

6. *Използване на ефективен модел за възпитаване на етническа толерантност, гордост и приятелство.*

7. *Привличане и задържане на децата от малцинствените групи в детската градина.*

8. *въвеждане на мултикултурни елементи в програмата.*

9. *Осъществяване на преход от получаване на знания към изграждане на ценности.*

V. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности. В институционалните политики по чл. 15, ал. 2 от Наредба № 13 се определят конкретните подходи и начини на организация на вътрешните процеси и дейности за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в образователната институция.

В ДГ № 95 „Омайниче“ след анализ на потребностите на детската общност и са определени приоритети, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, които са част от Стратегията на институцията по чл. 263, ал. 1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Институционалните политики се отразяват в настоящата програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, чиято Актуализация е приета на заседание на ПС, с протокол № 1/18.09.2023 г.

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИТУАЛИ.

- 1.1. Тържествено откриване на учебната година – 15.09.;
- 1.2. Тържествено честване на 01.11. - Деня на народните будители;
- 1.3. Тържествено честване на 24.05. - Ден на славянската писменост и българската просвета и култура;
- 1.4. Тържествено честване на Еньовден - имен ден на детската градина ;
- 1.5 Тържествено отбелязване на 09.05. – Денят на Европа, празник на район „Люлин“;
- 1.6. Тържествено отбелязване на националните празници на Р България.
- 1.7. Тържествено връчване на удостоверение за завършване на Задължителна подготвителна група - 6 г.
- 1.8. „Работилница с родители“- Здравословно хранене, Ден на детето, Денят на бащата, Ден на мама, Ден на християнското семейство, Пролетни празници, Великденски празници, Коледни празници, Международен ден на детската книга- 02 04.;
- 1.9. „Сакура“ - празник на японската вишна ;
- 1.9. Кът на знамената – на Р България, на Европейския съюз, на Столична община;
- 1.10. Етнографски кът.

2. ИЗБОР НА СИМВОЛИ, СВЪРЗАНИ С ИМЕТО НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

- 2.1. Лого на 95 ДГ „Омайниче“;
- 2.2. Химн на 95 ДГ „Омайниче“;
- 2.3. „Правила за детската градина“ – авторско издание на детската градина;
- 2.4. Почетна грамота: за деца и за родители;

2.5. Фланелки с логото на детската градина при участие в различни изяви;

2.6. Шалче(фишу) с логото на детската градина- официален аксесоар за педагогическия и непедagogически персонал.

3. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ:

3.1. Изслушване на националния химн на подходящи тържества и моменти;

3.2. Поставяне на националния флаг на фасадата на детската градина.

3.3. Съвързване на традиционните празници и чествания със съответните личности и събития.

3.4. Разбиране и спазване на основните елементи от протокола за честване на националния празник, фолклорни и официални празници.

3.5. Създаване на фолклорна група за народно пеене ВГ „Омайниче“.

4. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА

На ниво ДГ/група да се организират дейности, свързани с успешното интегриране на деца от малцинствените групи или други етноси , насочени към:

4.1. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;

4.2. Толерантност и интеркултурен диалог;

4.3. Безопасност на движението по пътищата;

4.4. Защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;

4.5. Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;

4.6. Поведение при терористична заплаха;

5. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И ВКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЦАТА В ПРАКТИКИ, ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА.

5.1. Провеждане на благотворителни акции за деца в неравностойно социално положение.

5.2. Организиране и участие в благотворителни концерти в помощ на болни и/или пострадали в инциденти деца.

5.3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи- събиране на употребявани батерии; капачки и др.

5.4. Разделно събиране на отпадъци.

5.5. Популяризиране на участието на децата в различни форми на изяви, чрез интернет страницата на детската градина.

5.6. Организиране на празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските културните дати и празници:

✚ Подкрепящи здравето: 17 май - Национален Ден на спорта; 31 май - Световен Ден без тютюнопушене;

✚ Подкрепящи социалната чувствителност: 18 ноември - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи;

✚ Подкрепящи правата на човека: 16 ноември - Международен Ден на толерантността;

✚ Подкрепящи опазването на околната среда: 22 март - Световен ден на Земята /Водата;

VI. ДЕЙНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ДГ № 95 „ОМАЙНИЧЕ“.

Дейностите по изпълнение на настоящата програма са част от действащите в ДГ 95 „Омайниче“ планове, както следва:

1. Годишен план за дейността и вътрешния ред на ДГ 95 „Омайниче“.
2. Годишните тематични разпределения на образователното съдържание , по възрастови групи.
4. План по БДП.
5. План за приобщаващо образование.
6. Програми за дейности по интереси и ателиета.

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение, чрез:

1. Всички дейности в детската градина.

Срок: Постоянен/ Отговорник: учители по групи, педагогически специалисти ;

2. Спазване на Правилника за дейността на детската градина.

Срок: Постоянен / Отговорник: Директор, учители по групи, педагогически специалисти;

3. Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Срок: Постоянен/ Отговорник: Директор, учители по групи, педагогически специалисти;

4. Справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти.

Срок: Постоянен /Отговорник: Директор, учители по групи, педагогически специалисти;

5. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие

Срок: Постоянен / Отговорник: Директор, учители по групи, педагогически специалисти;

6. Толерантност и интеркултурен диалог.

Срок: Постоянен/ Отговорник: Диалог, учители по групи, педагогически специалисти;

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на всички национални празници.

Срок: Постоянен/ Отговорник: Директор, учители по групи, педагогически специалисти;

2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Република България (национално знаме, държавен химн, герб и др.).

Срок: Постоянен/ Отговорник: Директор, учители по групи, педагогически специалисти;

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: Постоянен/ Отговорник: Директор, учители по групи, педагогически специалисти;

4. Вокална група "Омайниче" - вокална група за народно пеене;

Срок : Постоянен/ Отговорник: Учител по музика, Преподаватели от Националното музикално училище "Л. Пипков";

В) Здравно образование и екологично възпитание на децата .

1. Провеждане на здравни беседи с деца , помощен персонал, родители .

Срок: Постоянен/ Отговорник: Медицинско лице;

2. План за промоция на здравето и др.

Срок: Постоянен/ Отговорник: Медицинско лице;

3. Проект „ Превенция на диабета и затлъстяването в ранна детска възраст“ , осъществяван с РЗИ София- град;

Срок: Постоянен/ Отговорник: Учители в ПГ 5 г., Медицинско лице; Готвач;

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Проект за популяризиране на японски език и култура, осъществяван съвместно с СУ "Св. Климент Охридски", катедра "Японистика" и 40 СУ "Луи Пастър", район "Люлин". Заниманията по японски език на ПГ 6г. са безплатни;

Срок: Постоянен/ Отг.: учители ПГ 6 г. и студенти- преподаватели от СУ „Св. Климент Охридски“;

2. Провеждане на беседи, свързани със сътрудничество между етническите и културните групи в детската градина.

Срок: Постоянен/ Отг.: Учители по групи;

3. Създаване на мултикултурни общности (състави, отбори, екипи), за да се подобрят междугруповите отношения.

Срок: Постоянен/ Отг.: Учители по групи;

4. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси.

Срок: Постоянен/ Отг.: Учители по групи;

5. За усвояване на българския книжовен език от деца, за които той не е майчин, се избира олекотена учебна програма, при наличие на такива деца;

Срок: Постоянен/ Отг.: Учители по групи;

6. Проект "Имало едно време...." - детски литературен клуб;

Срок: Постоянен/ Отг.: Учители по групи;

7. Широко застъпване на интерактивни техники в процеса на преподаване като средство за разчупване на стандартната възпитателна среда.

Срок: Постоянен/ Отг.: Учители по групи;

Д) Развиване на физическата дееспособност на децата.

1. Проект „Физически активното детство- здраве и начин на живот“ – сензорно- моторна интеграция на децата от всички групи, осъществяван съвместно с фирма „Ей Би Си Джим“

Срок: Постоянен/ Отг. Преподавател ДОД „СМИ“.

2. Съставяне на спортен календар на ДГ.

Срок: Септември 2023/ Отг. Силвия Илиева, ст. учител, Д.Първанова, ст.учител

3. Провеждане на спортни празници, спортно -подготвителни игри по възрастови групи на открито.

Срок: Постоянен/ Отг. Силвия Илиева, ст. учител, Д.Първанова, ст.учител

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Област на компетентност

Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето

Междучелностни отношения

- + описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях;
- + има положително отношение към сътрудничество с другите в съвместни дейности;
- + умее да изразява подходящо чувствата си, да заявява своите нужди и желаниа, да споделя проблеми и да търси помощ

Социална среда

- + има позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията;
- + ориентира се в символиката и ритуалността на най популярните български празници

Права на човека

- + описва отношение и поведение на възрастни и деца, което нарушава правата;
- + прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията

Демократично гражданство

- + ориентира се в различието между "гражданин на Република България" и "жител на град..."

Идентичности и различия в обществото

- + определя националната си идентичност

Власт, политика и демократични ценности

- + разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата

Социална политика, справедливост и солидарност

- + проявява конкретни актове на солидарност при решаване на групови задачи и игри;
- + разбира необходимостта от правила при общуването с околните;
- + може да обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ**ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ****Област на компетентност****Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето****Психично здраве и личностно развитие**

- ✚ осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора;
- ✚ умее да открива и описва разлики и прилики с другите хора

Физическо развитие и дееспособност

- ✚ назовава основни части на човешкото тяло;
- ✚ показва положително отношение към развиване на двигателни качества, сила и издръжливост

Превенция на употребата на психоактивни вещества

- ✚ познава и назовава предмети и вещества, забранени за деца

Безопасност и първа помощ

- ✚ назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда;
- ✚ умее да търси и намира помощ, когато има нужда от нея

Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции

- ✚ има положително отношение към собственото си тяло;
- ✚ има представа за своя пол;
- ✚ има елементарни представи за разликата между половете

Лична хигиена

- ✚ демонстрира основни хигиенни навици;
- ✚ проявява елементарни умения за спазване на здравословен дневен режим;
- ✚ разбира значението на хигиенните навици за здравето;
- ✚ познава и описва хигиенни навици за поддържане на здравето на зъбите и устната кухина

Хранене

- ✚ обяснява значението на храната като източник на енергия за ежедневно функциониране, порастването и развитието;
- ✚ има представа за полезни и вредни храни; спазва здравословен режим на хранене

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

	ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ
Област на компетентност	Знания, умения и отношения в резултат на обучението детето
Вода, почва, въздух	+ описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растенията
Енергия и климат	+ има представа за естествените източници на енергия; описва познати климатични промени
Биологично разнообразие	+ има представа за многообразието от растителни и животински видове; назовава основни жизнени фактори за човека, животните и растенията
Потребление и отпадъци	+ умее да поддържа чистотата в близката среда и разбира нейното значение
Общество и околна среда	+ познава правила за опазване на околната среда; описва въздействието на някои човешки дейности върху природата

Настоящата Актуализация на Програма за ГЗЕИО е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 1/15.09.2023 г.Програмаътa е отворена система , която търпи промяна и допълване , следствие изменение на Нормативната уредба и Решение на Педагогическия съвет на детската градина.